

FIE TAVO KIKAS

RAPLAMA SPORDI ARENGUKAVA

2015

Täiendatud: aprillis 2005

Läbi arutatud ja kinnitatud

.....

RAPLA 2002

Sisukord

Sisukord.....	2
Arengukava eesmärgid ja põhjendus.....	3
Mõisted ja ülesehitus	3
Sport	3
Olukorrast.....	4
Trendid ja stsenaariumid	4
Tulevikuvision "Raplamaa sport 2010"	8
Missioon.....	10
Probleemid	10
Tervisesport.....	10
Võistlussport.....	11
Kehaline kasvatus.....	12
Muud	12
Eesmärgid.....	13
Lahendused.....	14
Tervisesport.....	14
Võistlussport.....	15
Kehaline kasvatus.....	15
Muud	15
Tegevuskava aastateks 2003-2006	17
Investeeringute kava.....	20

Arengukava eesmärgid ja põhjendus

Kehakultuur kui kultuuri lahutamatu osa on rahva kehalise, vaimse ja moraalse kasvatuses terviksüsteem, mis tugevdab elujõudu ja tervist. Kehakultuur võimaldab eneseteostust ja vaba avatud suhtlemist, kujundab sportlik-aatelist ellusuhtumist, teenides rahva heaolu ja elukvaliteedi tõstmise huve.

Mida tervem on inimene, seda tugevam on riik. Järelikult tuleb väärtustada eelkõige inimese *tervis* kui riigi tähtis ressurss ja tunnustada sportlikku eluviisi kui tervise hoidjat. Inimese tervise väärtustamise vajalikkuse tingib tegelik olukord – Eesti rahvas seisab füüsilise mandumise lävel! Oluliselt on vähenenud sündimus, halveneb tervis, kahaneb elujõud. Vaid veerand koolilastest on terved, kutsealuste füüsiline ettevalmistus on nõrk, kasvab kuritegevus noorte hulgas, suureneb füüsiliste ja vaimsete puuetega laste osa.

Kõik see näitab, et ei riik ega ka inimene ise ei teadvusta endale, millisest rikkusest ta ilma on jäämas. Maakonna kehakultuuri-alase tegevuse põhieesmärgiks on, et *Raplamaal elaks terve, teovõimeline, sportlik ja hea keha kultuuriga inimene*.

Milleks on vaja arengukava?

Rapla maakonnas on (maakonna arengukava osana) olemas 1999.aastast kehtiv spordi arengukava. Hiljem on selles tehtud väiksemaid täiendusi ja parandusi, oluliselt on muutunud tegevuskavad, lisandunud on investeeringute kava. Tollasest arengukavast tulid välja prioriteedid – tervis ja sport ning koolisport. Need põhirõhud ei ole muutunud, küll aga on viimastel aastatel toimunud mitmeid muutusi nii füüsilises keskkonnas kui ka suhtumistes. See kõik eeldab spordi arengukava kaasajastamist.

EV Kultuuriministerium on jõudnud seisukohale, et tervisespordi rahade jaotamise ja kasutamise aluseks riigis on peab olema maakondlik spordi arengu kava. Arengukava on nõutav ka riiklike investeeringute jaotamise alusena. Euroopa Liidu struktuurifondide avanedes tekib Eestis lisavõimalusi mitmete – eriti suurprojektide – rahastamiseks. Kaasajastatud arengukava tähtsus kasvab sellisel juhul veelgi.

Mõisted ja ülesehitus

Arengukavas kasutatavad mõisted

<i>Sport</i>	Mänguline, valdavalt võistlusliku ja kehalise iseloomuga tegevus või vastav õppetegevus
<i>Tervisesport</i>	Põhiolemuselt mittevõistluslik liikumisharrastus, mille eesmärk on tervise hoidmine ja tugevdamine
<i>Võistlussport</i>	Sportlik tegevus, mis on suunatud edu saavutamisele avalikus sportlikus konkurentsisis
<i>Kehaline kasvatus</i>	Kasvatusprotsessi osa, mis on suunatud liikumisvilumuste kujundamisele, kehaliste võimete arendamisele, spordiaadete ja spordialaste teadmiste omandamisele
<i>Spordiorganisatsioon</i>	Mittetulundusühing, mille põhiülesandeks on sportliku tegevuse arendamine
<i>Spordiasutus</i>	Spordialase tegevuse korraldamise, haldamise ja koolituse institutsioon
<i>Spordiehitis</i>	Spetsiaalne sportimiseks ehitatud või kohandatud hoone või rajatis või selle osa

<i>Arengustrateegia</i>	Dokument, mis esitab peamised üldised tegevusvaldkonnad ja -suunad, milles on saavutatud kokkulepe ja mis on suunatud visiooni ja strateegiliste eesmärkide saavutamisele pikas või keskpikas perspektiivis
<i>Visioon</i>	Soovitud tulevikupilt, mille saavutamise poole püüeldakse pikemas perspektiivis
<i>Strateegiline eesmärk</i>	Üldine eesmärk. Soovitud seisund, milleni on kavas jõuda pikas või keskpikas perspektiivis
<i>Eesmärgid</i>	Täpsemalt määratletud vaheseisundid, milledeni lühemas perspektiivis jõudmise kaudu saavutatakse etappide kaupa strateegiline eesmärk
<i>Tegevuskava</i>	Detailne kava konkreetsete ülesannete täitmiseks, mis esitab ka teostajad, (kasusaajad), tähtajad, tulemused ja ressursid
<i>Projekt</i>	Mingi kindla eesmärgi saavutamise kava, millel on oma selgelt määratletud tähtaeg, teostaja, ressursid ja mõõdetav lõpptulemus
<i>Huvirühmad planeerimisprotsessis</i>	Inimeste rühmad ja institutsioonid, kelle eksistentsi-, tegevus- ja arenguhuvivid planeerimisprotsess puudutab ning kes on osalised selles protsessis

Protsess ja ülesehitus

Arengukava koostamine toimus nn. klassikalise strateegilise planeerimise meetodika kohaselt, kusjuures võeti arvesse ka eelnevalt tehtut. Keskkonna analüüsile ja olukorra eksperthinnangule (SWOT) järgnes võimalike tulevikutrendid hindamine ja soovitava tulevikupildi (visioon) väljatoomine. Seejärel toodi välja probleemid, eesmärgid ja viimaste saavutamise teed. Arengukava lõpeb konkreetse tegevuskava ja investeeringute kavaga lähiaastateks. Kirjeldatud protsessi järgib ka arengukava dokumendi enda ülesehitus.

Arengukava koostamise käigus toimus neli kokkusaamist, millede käigus rühmatööde abil lisati juba olemasolevale uusi ideid ja vaatepunkte ning viidi kogu materjal vastavusse muutunud olude ja praeguste nõuetega. Rühmatöodes ja aruteludes osales ligi 30 inimest, kes esindasid erinevaid huvirühmi (maavalitsus, omavalitsused, spordiliit, spordiklubid, koolid, ka ajakirjandus).

Arengukava koostamisel üritati käsitleda kõiki spordi peamisi liike (tervisesport, võistlussport, kehaline kasvatus) ning komponente. Viimased pidid kajastama sporditegevuse kõiki olulisi külgi ja aspekte maakonnas: sportijad; soov / tahtmine / harjumused sportida; juhendajad; spordivahendid ja –varustus; spordiehitised ja –rajatised; spordi organisatsioon ja juhtimine (klubid, koolid, spordiliit, omavalitsused, maavalitsus ja riigi kesktasand).

Olukorrast

Rapla maakonna spordielu suunavad, korraldavad ja koordineerivad Rapla Maakonna Spordiliit (asutati 1990) ja maavalitsuse sporditöö peaspetsialist, koostöös spordiklubide ning omavalitsustega.

Maakonnas on olemas kauaaegsete traditsioonidega hästi toimiv spordisüsteem. Erinevate spordiüksuste (spordiliit, spordiklubid ja kehalise kasvatuses ainesektsiooni nõukogu) vahel toimub koostöö. Omavalitsused toetavad maakondlike ja kohalike spordiürituste läbiviimist ning spordiliidu ülalpidamiskulude katmist. Alustatud on maakonna spordiajaloo koostamist.

Maakonnas on olemas aastaringne koolinoorte ja täiskasvanute spordiürituste kalenderplaan. Aasta jooksul toimuvad koolinoortele esi- ja meistrivõistlusi 14 spordialal ja viiakse läbi 54 erinevat võistlust. Osavõturohkemad on murdmaajooksu-, kergejõustiku-, korvpalli- ja rahvastepallivõistlused ning algklasside võistlussari, mis koosneb suusatamis-, jooksu- ja kergejõustikuvõistlustest. Elavnenud on noorte suvelaagrite korraldamine, kus on koos sport, kultuur ja töökasvatus.

Täiskasvanutele toimuvad maakondlikud võistlused 20 spordialal. Populaarsemad alad on korvpall, võrkpall, mägijalgrattakross, jalgpall, maadlus ja paarisvolle. Spordiliikumise mitmekesistamiseks on hakatud propageerima ja viljelema Raplamaal ka mitmeid uusi spordialasid, nagu saalibändi, tütarlaste jalgpall, pesapall ja triatlon. Koolid on lülitunud edukalt "Spordilehe" ja EKSL mälumängu sarja "Bumerang". Suurima osavõtjate arvuga on maakonna tali- ja suvemängud.

Sportijad

Rõõmustav on see, et viimastel aastatel on selgelt kasvanud spordiüritustest osavõtjate arv. Arvame siiski, et maakonna spordis peaks olema praegusest märksa enam naisi. Raplamaa võib uhkust tunda omade tippude üle, kes annavad eeskuju noortele ja – muidugi – oma väga tublide ja edukate spordiveteranide üle. Viimased ei ole oma aktiivse ellusuhtumise ja sportlike tulemustega mitte ainult eeskujuks vaid ka spordiajaloo kandjateks.

Soov / tahtmine / harjumused

Raplamaal on olemas pikaajalised sporditraditsioonid, mis on kindlasti üheks meie tugevaks küljeks. Ühiskonnas on üha enam kasvanud ka selge soov säilitada ja edasi arendada sportlikku tegevust maakonnas. Kahjuks on täiskasvanud elanikkond jätkuvalt suhteliselt passiivne – olgu põhjuseks siis tööpinge või midagi muud. Sügavalt murettekitav on mitmesuguste pahede üha laialdasem levik noorte seas (narkomaania jm.).

Juhendajad

Raplamaal on olemas haritud ja kogemustega (kuid, kahjuks, vananev) kaader kehalise kasvatusõpetamiseks koolides. Paljudes piirkondades on olemas ka entusiastlikud klubide, ringide jms. eestvedajad. See ei ole nii siiski kõigis piirkondades. Ikka veel on klubides puudus treeneritest-juhendajatest, tihti puudub palgaline kaader; Tallinn tõmbab oma suuremate rahadega ära meie tipptegijaid ja –treenereid. Rapla maakonnas töötab 1. jaanuari 2005 seisuga 87 kutselist sporditöötajat, neist 42 kehalise kasvatusõpetajat, 19 palgalist ja 16 vabatahtlikku treenerit, 5 spordiametnikku ja 5 spordiklubide töötajat. Selgelt on paranenud viimastel aastatel spordi koolitussüsteem ning laienenud võimalused enesetäienduseks.

Spordivahendid ja –varustus

Spordiinventar kauplustes on mitmekesine ja kättesaadav. Peamised põhjused, miks koolides ja spordibaasides on spordiinventarist terav puudus ning miks olemasolevad vahendid on vanad ja halvas seisukorras, on rahaliste võimaluste nappus ja varustamise stiihilisus. Mitmetel puhkudel (eriti maapiirkondades) on rahva üldine elatustase madal, mis muudab keeruliseks osalemise spordiüritustel või vajalike spordivahendite soetamise. Võistluste tarvis on oluliselt enam ja mitmekesisemaid auhindu ja muud atribuutikat.

Spordiehitised

Spordibaase maakonnas on arvukalt ning järk-järgult toimub ka nende renoveerimine. Tihti jääb aga renoveerimise üldine tempo alla baaside vananemise tempole. Paljud vananenud

spordibaasid ei vasta enam kaasaja nõuetele, probleemiks on ka spordibaaside kättesaadavus puuetega inimestele. Viimasel kümnepäeval aastal ei ole tegevus spordirajatiste ehitamise ja renoveerimise vallas olnud üldiselt märkimisväärselt aktiivne. 2002 valmis Kärü Põhikooli võimla ning renoveeriti Valtu ujula. 2004 oli murranguline – valmis Kohila spordikompleks, Varbola võimla, renoveeriti Märjamaa ujula, Märjamaa Gümnaasiumis ja Rapla Ühisgümnaasiumis valmisid juurdeehitused, mis parandasid kehalise kasvatus tundide läbiviimise võimalusi ning EOK ja kohalike omavalitsuste toetusel rajati Eidaperes, Russalus ja Pahklas uued mänguväljakud. 2005 taasavati Keavas Eesti Töuloomakasvatavate Ühistu universaalsaal. Kahjuks ei ole oluliselt paranenud kergejõustiku treeningtingimused. Renoveerimata spordibaasides on halvas seisukorras hügieeni- ja olmeruumid. Spordibaasid ei suuda end ära majandada. Kulutused on suured, toetust ei ole piisavalt ning olemasolevad tingimused ei anna piisavalt võimalusi ise raha juurde teenida. Seni on välja ehitamata ka mitmed olulised spordirajatised, mis võiksid maakonna sporti tuua lisaraha, nagu näiteks Paluküla puhke- ja spordikompleks. Praeguseks on koostatud keskuse väljaehitamise projekt ja see on lülitatud tervisespordikeskuste riiklikku programmi. Suur puudus on ka lihtsamatest sportimispaikadest – palliplatsid, terviserajad, laste mängude väljakud. Välja ehitamata on jalgrattateed. Viimase osas on küll teatav edasimineku – 2005 valmisid Keava-Kehtna ning Rapla-Valtu teerist lõigud, kavandamisel on Rapla-Raikküla lõik.

Klubid

Spordiklubide arv maakonnas on viimastel aastatel kasvanud. Kui ajaperioodil 1998-1999 oli neid vaid 22, siis 2002 oli registreeritud spordiklubisid juba 31 ja aastal 2005 – 37, neist 23 spordialaklubid ja 14 regionaalsed spordiklubid. Eesti tugevamate ja aktiivsemate spordiklubide ja ühenduste hulka kuuluvad Maadlusklubi “Juhan”, Valgu Lauatenniseklubi “Pingo”, Vibuklubi “Ilves”, Korvpallilubi” Rapla”, Juuru Spordiklubi, Orienteerumisklubi “Orvand” ja FC ”Flora” Jalgpallikool. Märjamaa Spordiklubi, Raplamaa Kergejõustikuklubi ja Korvpalliklubi “Rapla” on tööle rakendatud palgalised juhid. Spordiklubide süsteemi ellurakendumine maakonnas on andnud positiivseid tulemusi. Klubidega ei ole kaetud siiski kõik regioonid. Uute spordiklubide tekkimine on olnud suhteliselt aeglane – olulisimaks põhjuseks on eestvedajate puudumine.

Osa spordi erialaklubisid on muutunud tugevamaks. Läbi tugevate spordiklubide on nii mõnegi spordiala areng läinud tõusuteed. Kiirelt on arenenud noorte lauatennis. Uue hoo on sisse saanud vibusport ja male. Laskmises on märgata uute andekate laskurite pealekasvu. Noored orienteerujad ja triatlonistid kuuluvad vabariigi paremikku. Noored maadlejad on jõudnud Euroopa- ja maailmameistrivõistlustele. Uus kvaliteet on tekkinud noorte korvpallurite ja jalgpallurite ettevalmistamisel. Igal aastal taotlevad mitmed spordiühendused ja koolid erinevate projektide kaudu toetusi vabariiklikest ja maakondlikest programmidest. Klubides annab tunda majanduslik ebastabiilsus. Enamike spordiklubide põhikirjad ei ole veel viidud vastavusse tulumaksuseaduse nõuetele. See teeb nende toetamise keerukaks ja kulukaks.

Koolid

Raplamaal on üsna hästi toimiv koolispordi süsteem – kalenderplaan, võistlused, rahastamine, juhtimine. Samas tuleb tõdeda aga, et kehaline kasvatus õppeainena ei ole koolides väärtustatud, seda ei peeta samaväärseks teiste õppeainetega. Üksikute eranditega on, kahjuks, situatsioon sama ka Rapla maakonnas.

Spordiliit

1.juulist 2001 lõpetas tegevuse Rapla Laste ja Noorte Spordikool. Noorte sportlik tegevus on nüüdseks koondunud spordiklubide alla. Alates 1.jaanuarist 2001 kuulub maakonna koolinoorte sportliku tegevuse korraldamine Rapla Maakonna Spordiliidu pädevusse, tööle on rakendatud koolinoorte sporditegevuse koordinaator.

Omavalitsused

Raplamaa omavalitsuste seas on üldreeglina valdav soosiv suhtumine ja toetus spordile, ollakse aldis koostööle. Samas on omavalitsuste eelarvete – eriti nende spordi osa – maht väike. Valdades puuduvad selged ja konkreetsed spordi arengukavad – seetõttu on otsused tihti stiihilised ja ettearvamatud. Ühiskondlik- ja koolitransport ei võimalda paljudel kaugemate kantide lastel koolivälisel ajal osaleda sporditegevuses ja –üritustel.

Maavalitsus / riigi kesktasand

Viimastel aastatel on spordi rahastamiskeemid täpsustunud ja rahastamine viidud endisest kindlamatele alustele (tervise spordi ürituste toetus, noortesporti toetus, hasartmängu maksu kasutamine jm.). Käivitatud on riiklik tervise spordi keskuste programm (alates 2003), spordiobjekte rahastatakse ka riiklikust investeringute kavast. Probleemid on eeskätt suhtumises – Haridus- ja Teadusministeerium ei juhi, ega ka huvitu kehalisest kasvatuses kui õppeainest; riigieelarve soosib eeskätt haiguste ravi, mitte aga nende ennetamist (sh. spordi kaasabil). Spordi vähene kontakt tervishoiuga on täheldatav ka Raplemaal. Pidevast reformimisest tulenev ebastabiilsus (sh. haldusreform) ning spordi juhtimise ja rahastamise ülemäärane politiseerumine on samuti segavateks faktoriteks.

Üldiselt on sporti puudutav info ja reklaam tänapäeval suhteliselt hästi kättesaadav ning Internet ja teised kaasaegsed vahendid on info hankimiseks ja edastamiseks loonud mitmeid uusi võimalusi. Kahjuks aga puuduvad tihti praegustel spordistruktuuridel kaasaegsed kommunikatsioonivahendid või siis ei kasutata neid piisaval määral. Reklaami vähesus ja info vähene levik tuleneb ka turundusoskuste puudumisest.

Sportimisvõimalused peaksid – maakonna väiksuse tõttu – olema kättesaadavad enamikule elanikest, kuid tihti saab takistuseks iganenud ühistranspordi korraldus. Väike spordialade valik kohapeal tingib vajaduse otsida võimalusi väljastpoolt maakonda.

Trendid ja stsenaariumid

Enamik tulevikus sporti mõjutavatest trendidest ja suundumustest Raplemaal toimivad juba praegu või siis vähemalt on käivitatud protsessid, mis neist mitmeid edaspidi võimendavad.

Sportijad

Väga selgeks trendiks viimasel aastakümnel on olnud rahvastiku vananemine ja kahanemine. See hakkab mõju avaldama nii sportijate võimalustele kui vajadustele, see eeldab ümberorienteerumist ka teenuste pakkujate poolt. Kuna rahvastikuprotsessid on väga pika perioodiga, siis on ka selle trendi mõju väga pikaajaline.

Soov / tahtmine / harjumused

Enim muutusi näeme ette inimeste suhtumistes ja hinnangutes. Ka need muutused võtavad üldjuhul kaua aega, kuid nende seas on ka kiiremini toimuvaid.

Viimastel aastatel on täheldatav teatav väärtushinnangute muutumine – sportimist peetakse trendikaks! Kasvanud on üldine teadlikkus ja huvi sellest, mida üks või teine spordiala või tegevus organismile täpselt annab. Ehk on siin kaasa aidanud ka selline negatiivne trend nagu inimeste kasvavad terviseprobleemid – üha enam esineb mitmesuguseid puudeid, allergiaid jne. Kohati võib täheldada ka, et sport on muutunud senisest perekessemaks (orienteerumine, maastikuratas jm.). Uusi spordialasid tuleb peale kiirenevas tempos – mitmesugused ekstreemalad, indiaka, bowling, frisbee jne.

Kahjuks on ka selgelt täheldatav, et pahelisus on muutunud (ja muutub enamgi) trendikaks noorte seas – narkootikumid, kuritegevus, koolivägivald jms. näitavad seda ilmekalt.

Juhendajad

Arvame, et lähiaastatel hakkab maakonna spordiellu kindlasti tulema enam uusi treenereid ja juhendajaid.

Spordivahendid ja –varustus

Viimastel aastatel on kasvanud mõnevõrra inimeste üldine elatustase ja heaolu – seda näitab sisekaubanduse mahu kasv Eestis. See trend näib jätkuvat ka edaspidi. Omakorda tähendab see seda, et sportimisvõimalused ja spordivahendid muutuvad inimestele taskukohasemaks.

Spordiehitised

Üheksakümnendate alguse ja keskpaiga madalseis on ületatud ja tulevik näitab, et maakonda hakkab juurde tulema investeringuid (Paluküla puhke- ja spordikompleks jm.). Euroopa Liiduga liitumisel kasvavad spordibaasidele esitatavad nõuded, kuid kasvavad ka võimalused taotleda vahendeid suurteks (ümber)ehitusteks.

Klubid

Aastatega tugevnevad kindlasti spordiklubid ning haaravad enda tegevusse märgatavalt rohkem inimesi. Viimastel aastatel alanud trend, kus klubid on hakanud tegelema üha enam igas vanuses inimestega, süveneb.

Omavalitsused

Ühe trendina näeme, et haldusterritoriaalne reform suurendab omavalitsuste vahelist ebavõrdsust – nii võimaluste kui esitatavate nõudmiste osas. Seda võime näha Kohila, Märjamaa ja Rapla valdade näitel, kus suurenenud eelarvemaht, laienenud võimalused välisvahendite kaasamiseks ja süvenenud spetsialiseerumine on loonud uue olukorra.

Tulevikuvisioon “Raplamaa sport 2010”

Sportijad

Raplamaa spordielu aastal 2010 on aktiivne ja atraktiivne – siit on võrsunud vähemalt 3 olümpialast, sportmängudes mängib maakonnast vähemalt 1 võistkond Eesti kõrgliigas ning vähemalt 1 maakonna spordi tähttiritus on saavutanud üleriigilise tuntuse.

Soov / tahtmine / harjumused

”Keha kultuur” ja tervislikud eluviisid on muutunud maakonna inimeste elustiiliks.

Juhendajad

Uuenenud ja noorenenud spordikaader on toonud sisse uusi tuuli maakonna spordiellu ning tõstnud meie innovaatsilisust ja konkurentsivõimet spordi valdkonnas. Koolitusvõimaluste paljusus maakonnas ja Tallinnas tagab spordikaadri kõrge kvaliteedi.

Spordivahendid ja –varustus

Kõigis koolides on olemas kõik õppetöös vajalikud kvaliteetsed spordivahendid (nn. tabelvarustus) piisavas koguses.

Spordiehitised

Aastaks 2010 on enamik spordibaasidest maakonnas kaasajastatud ja passistatud. Spordibaasides (eriti – koolides) on olemas palgaline kaader, mis võimaldab need avada huvilistele iga päev, ka õhtuti. Kaasaegne turundus toob juurde raha, tegijaid jne.

Suurtes keskustes (Rapla, Kohila, Märjamaa, Kaerepere-Kehtna-Paluküla) on tekkinud on tervisespordikompleksid (kergejõustik, ujumine jne.) ning mujalgi on tekkinud on hulk uusi spordiväljakuid, ratsutamismaneeže, oluliselt kasvanud kasulik pind spordi harrastamiseks sisetingimustes. Sealjuures on Paluküla puhke- ja spordikompleksist kujunenud vabariikliku tähtsusega ja klientide poolt hinnatud spordiobjekt.

Aastal 2010 on sportimisvõimalused kättesaadavad ja taskukohased kõigile maakonna elanikele, kes neid kasutada soovivad.

Klubid

Raplamaal on tekkinud tugevad, palgalise kaadriga spordiklubid, kes tegelevad aktiivselt nii noorte kui täiskasvanute suurte hulkadega.

Koolid

Koolides on kindla koha leidnud kohustuslik ujumise algõpetus – kõik Raplamaa lapsed oskavad ujuda!

Spordiliit

Raplamaal on olemas hästi toimiv spordistruktuur, arenenud klubilisus ning tugev koostöövõrgustik.

Omavalitsused

Oluliselt on kasvanud rahavood maakonna spordis, kuna omavalitsuste eelarved on kasvanud ja eraldised spordile on sihikindlad ning läbipaistvad. Saavutatud on hea koostöö ja usaldus spordiüksuste ja omavalitsuste vahel.

Raplamaa spordielu on mitmekesine, valikuvõimalusi pakkuv. Lähenemine tervisespordile on mitmekesisem ning tervise- ja looduskeskem (ka seenel- või jahilkäik, jalutamine jms. on sportlik tegevus).

Laialdaste rahvusvaheliste kontaktidega Raplamaa pakub aktiivselt oma võimalusi ja teenuseid pealinna ja välisturule.

Raamatukaante vahele on jõudnud maakonna spordiajalugu.

Missioon

Maakonna sporditegevuse põhieesmärgiks on, et Raplamaal elaks terve, teovõimeline, sportlik ja hea keha kultuuriga inimene.

Probleemid

Tervisesport

Sportijad

- Tänapäeva ebaterve elukorraldus (töö ja puhkuse disproportsioon) ei soodusta spordi arengut ja sportimist (see on küll viimastel aastatel mingil määral paranenud)
- Probleemiks ei pruugi alati olla ka ajapuudus, tihti on küsimus oma aja vales planeerimises

Soov / tahtmine / harjumused

- Tihti on inimeste teadmised tervisest puudulikud ning vastava teabe saamise võimalused – kasinad
- Täiskasvanud elanikkond on tervisespordis küllaltki passiivne
- Töö- ja olmemured, stress
- Vanemad ei suuda oma lapsi motiveerida sportima, tihti ei jätku aega ka lapse probleemide ärakuulamiseks. Nii ei saa inimene juba noorest east kaasa sportlikke eluviise
- Motiveerimine on puudulik ka koolis, lasteaias, töökohas
- Pahede laialdasem levik (narkomaania jm.)

Juhendajad

- Kõigis piirkondades ei ole (koolitatud) sporditegevuse eestvedajaid ja initsiaatoreid
- Klubides ei ole palgalist kaadrit, puudus on treeneritest-juhendajatest
- Treenerid on suunitletud eeskätt sportliku tulemise saavutamisele

Spordivahendid ja –varustus

- Rahva üldine madal elatustase ei luba osaleda spordiüritustel, kasutada spordibaase ega soetada vajalikke spordivahendeid
- Trendi tagaajamine ja valehäbi, kui pole “õige” firma varustus
- Spordivahendid on kallid
- Vahendeid lõhutakse

Spordiehitised

- Võimaluste ja valikute vähesus meie spordibaasides
- Spordibaaside kvaliteet on suhteliselt madal
- Spordibaaside kulutused on suured – ei suudeta baasi ökonoomselt majandada
- Rajatised on tihti ülekoormatud, mistõttu ei saa tervisesportlased neid kasutada endale sobival ajal
- Välisrajatised on valgustamata
- Puudus on lihtsamatest sportimispaikadest külades

Klubid

- Klubid on lühikeste traditsioonidega ja seetõttu ka väga väikesed ja nõrgad
- Ei suudeta palgata juhendajaid

Koolid

- Vähene initsiatiiv koolivälise sporditegevuse soodustamiseks

Omavalitsused

- Pidev reformimine ja sellest tulenev ebastabiilsus (sh. haldusreform) pärsivad omavalitsuse tegevust
- Spordi valdkond on korralikult läbi mõtlemata ja kavandamata, areng on sihipäratu
- Tegeletakse vähe juhendajate leidmise ja tasustamisega

Maavalitsus / riigi kesktasand

- Riik soosib oma eelarvega haiguste ravi, mitte aga nende ennetamist – terveid eluviise
- Maakonna ebaselge tulevik – iseolemise lakkamine ähvardab Raplamaa asjade kõrvale lükkamise ja mitmete traditsioonide kadumisega

Muud

- Spordi vähene kontakt tervishoiuga, puudulik arstlik kontroll inimeste tervisliku seisundi üle
- Ühiskondlik- ja koolitransport ei luba paljudel kaugemate kantide lastel osaleda sporditegevuses ja –üritustel, mis toimuvad koolivälisel ajal
- Ebapiisav tähelepanu lastele ja noortele – alustada pole kunagi liiga hilja, aga alustada tuleb siiski võimalikult vara
- Noortele on vähe spordilaagreid
- Mõnevõrra on probleemiks ka tervisesportlase turvalisus (pätid, koerad jm.)

Võistlussport

Sportijad

- Tippspordiga tegelejaid on maakonnas vähe
- Tallinna lähedus tõmbab suuremate rahadega ära tipptegijad ja noori
- Sportlased ei reklaami piisavalt kohalikke sponsoreid – nii on raske leida toetust

Juhendajad

- Puudus on headest juhendajatest maakonnas
- Tallinna lähedus tõmbab tipptreenerid ära

Spordivahendid ja –varustus

- Spordibaasid ei ole varustatud korralike vahenditega
- Varustus (eriti – tippspordis) on kallid

Spordiehitised

- Korralikke sisetingimusi mitmete alade (kergejõustik vms.) jaoks ei ole

Klubid

- Üleminek koolispordist täiskasvanute sporti on lahendamata (järjepidevuse probleem)
- Osa klubisid ei ole korralikult vormistanud oma põhikirja – seetõttu on nende sponsoreerimine keeruline, sest sponsorid ei saa maksuvabastust (tuluumaks)
- Sellest tuleneb tihti ka vähene huvi sponsoreerimise vastu

Spordiliit

- Eelistused spordialade, spordiobjektide jms. osas ei ole hästi paigas, kohati on need ka vananenud – vajadus on muutusteks

Maavalitsus / riigi kesktasand

- Riik ei soodustata oluliselt sponsorlust tippspordis

Kehaline kasvatus

Soov / tahtmine / harjumused

- Ei nähta tervise ja kehakultuuri seoseid

Juhendajad

- Rotatsioon on väike, kaader vananeb, “käib maha“, feminiseerub
- Motivatsiooni puudumine erialaspetsialistidel
- Üritused on halvasti reklaamitud, vähe meelelahutuslikud (ei tekita huvi)

Spordivahendid ja –varustus

- Ühiskonna kihistumine ja sotsiaalne ebavõrdsus (spordivarustus jm.)
- Kõigis koolides ei ole tekitatud spordivahendite tagavara (suusad, saapad jms.)

Spordiehitised

- Enamikes koolides on sportimistingimused kehvad
- Hügieenitingimused on puudulikud
- Koolide spordirajatistel valitseb ruumipuudus tundide läbiviimiseks
- Koolide spordibaaside vähene mitmekülgsus

Koolid

- Kehaline kasvatus õppeainena ei ole piisavalt väärtustatud (suhtumine koolides), ei käsitleta teiste õppeainetega võrdsena
- Ainekava täitmine ei ole piisavalt paindlik (kui on lund, siis tuleks suusatada, kui lund ei ole, tuleb teha midagi muud jne.)
- Kehalise kasvatus tundidel puuduvad püstitatud selged eesmärgid

Omavalitsused

- Rahaliste vahendite nappus spordi toetamiseks

Maavalitsus / riigi kesktasand

- Aine õpetamise eesmärgid kogu riigis on ähmastunud
- Haridusministeeriumi ei juhi ega ka huvitu kehalisest kasvatuses
- Riigis ei finantseerita otseselt, vaid ainult projektidena

Muud

Soov / tahtmine / harjumused

- Naiste vähesus spordis – teised prioriteedid

Spordiehitised

- Vananenud spordibaasid ei vasta kaasaja nõuetele, uusi ja kaasaegseid on vähe
- Halvas seisukorras hügieeni- ja olmeruumid
- Spordibaaside välisilme ja heakorrastatus on kehv

- Spordibaaside majandamine on raske, raha remondiks ja arenguks ei jätku
- Baasivaldajate müügi -ja reklaamioskus nõrk
- Ei ole mõeldud pealtvaatajatele
- Välisbaaside järk-järguline kadumine
- Paluküla spordikompleks on ikka veel välja ehitamata
- Väike valikuvõimalus

Klubid

- Hõivatus klubides on piirkonniti ebahütlane, mõnes piirkonnas spordiklubid puuduvad
- Reklaami vähesus ja info vähene levik, positiivset propagandat on vähe
- Kaasaegsed kommunikatsioonivahendid kas puuduvad või neid ei kasutata
- Finantsraskused klubides, spordiklubid turustavad end vähe

Omavalitsused

- Elarvete – eriti nende spordi osa – väike maht

Maavalitsus / riigi kesktasand

- Maakondliku tänapäevastatud arengukontseptsiooni puudumine
- Spordi ülemäärane politiseerumine

Eesmärgid

Sotsiaalsed eesmärgid

- Tervislikud eluviisid, tervise väärtustamine
- Säilitada ja suurendada soovi sportida
- Noortesporti tähtsustamine
- Motivatsiooni tõstmine koolis
- Noorte spordilaagrid
- Spordiklubide tekke ja tegevuse soodustamine
- Koostöö kõigil tasanditel
- Perekeskne sport
- Sport kui suhtlemiskanal
- Rahvusvahelised kontaktid

Kultuurilised eesmärgid

- Koolis lastele positiivse suhtumise kujundamine sporti
- Eelduste loomine laste edasiseks sporditegevuseks (peale kooli lõpetamist)
- Spordiklubide tegevuse soodustamine
- Sport kui vaba aja veetmise viis
- Head koolitusvõimalused

Ökoloogilised eesmärgid

- Alternatiivsete liikumisviiside soodustamine
- Inimese bioloogilise säilimise ja elujõu tagamine

Ökonoomilised eesmärgid

- Spordiklubide tegevuse soodustamine
- Spordiliidu, toimiva koostööorgani areng

- Toimiv koostöö
- Sport kui ettevõtlusvorm
- Sportimiskohtade arvu suurendamine ja nende kvaliteedi tõstmine
- Võimaluste ja teenuste pakkumine pealinna turule

Lahendused

Tervisesport

- Selgitustöö, milline on ebaterve ja milline on terve eluviis; värske info tervise ja tervislike eluviiside (ka tervisenormide) kohta saadaval
- Regulaarsed tervisepäevad
- Ühiskonna ja inimese soosiva hoiaku kujundamine sporti läbi nõustamise, praktilise kogemuse ja positiivse näite – propaganda ja kasvatustöö
- Tööandja peaks soodustama oma tervise eest hoolitsemist (sh. sportimist) – mingid soodustused vm. motiveerimine; tööandjate soosiva hoiaku kujundamine sporti
- Alkoholi, suitsetamise jm. ebatervisliku reklaami piiramine
- Baaside rajamine strateegiliselt põhjendatud paikades
- Igale vallale oma spordikeskus
- Olemasolevate spordibaaside (ujulad jm.) komplekssem kasutus ja sportimisvõimaluste laiendamine nende juures
- Matka- ja terviserajad (seos turismiga), jalgrattarajad
- Ratsutamisevõimaluste laiendamine (Kehtna, Raikküla, Loodna)
- Sporditeenuste nõudluse väljaselgitamine
- Sportimisvõimaluste loomine kõigile, kasutades kohalikku initsiatiivi
- Sportimispaigad, spordirajad teha noorte oma kätega või osalusel
- Avalikus kasutuses laste mänguväljakute rajamine ja taastamine kõigis suuremais asulais
- Haarata mitmeid erinevaid rahastamisallikaid
- Projektid kultuurkapitali ja mitmesugustesse fondidesse, projektide ettevalmistamine ja konsulteerimine
- Klubid peaksid enam tegema tööd enda tutvustamiseks ja reklaamiks
- Tähtsustada spordi valdkond omavalitsuses – konkreetne vastuaja, spetsialist vallavalitsuses
- Volikogudes luua spordikomisjonid
- Omavalitsuse spordi mitmeaastane arengukava (+ tööplan)
- Omavalitsuste toetus rajatiste kasutamisel (üüri tasumisel vms.)
- Treenerite lepingutes konkreetselt fikseerida kohustused tervisespordi valdkonnas
- Tõsta spordiürituste kvaliteeti, siduda neid kultuuriürituste ja meelelahutusega, et suurendada atraktiivsust ja saada rohkem pealtvaatajaid
- Eritähelepanu lastele ja noortele (kodu – lasteaed – kool)
- Noorte suvelaagrite korraldamine, kus koos nii sport, kultuur kui töökasvatus
- Aktiivne tunniväline, kooliväline ja klubiline tegevus
- Ideed altpoolt, toetus ja teostus ülevalt poolt (noored ise)
- Traditsiooniliste kõrval luua arenguvõimalusi ka uutele spordialadele
- Ühistranspordikorralduse parandamine

Võistlussport

- Spordi erialaklubide tekke ja tegevuse soodustamine
- Süstemaatilise treeningtöö laiendamine (treeninggrupid)
- Treenerite palgad konkurentsivõimeliseks
- Treenerite ja juhendajate koolitus
- Edukate treenerite töö tunnustamine
- Omavalitsuse tasandil “pearaha” süsteemi rakendamine noortesporti toetamiseks
- Noorte saavutussportlaste tunnustussüsteemi täiustamine ja edasiarendamine (võistluste autasustamine pidulikumaks, tulemustest teavitamine, vastuvõtud jne.)
- Tuntud spordiveteranide ja kohalike sporditähtede kaasamine noortesporti edendamisele
- Lastevanemate kaasamine noorte sportliku tegevuse korraldamisesse

Kehaline kasvatus

- Koolide spordirajatised tuleb kaasajastada
- (Vajadusel) uute spordirajatiste ehitamine
- Koolides peab tekkima piisavalt aega ja head tingimused isiklikuks hügieeniks (duširuumid jne.)
- Rahastamine tuleb pikaajaliselt ette planeerida
- Soodustada juhendajate enesetäiendamist (eriti algklasside osas), kõrghariduse omandamist
- Õpetajate palk muuta konkurentsivõimeliseks, et oleks kohale ka reaalne konkurent
- Kooli juhtkond peab kontrollima kehalise kasvatusõpetamist – samavõrd, kui teisi aineid
- Testida oskuste taset iga kooliastme lõpus (“tasemetöö”)
- Ainekava paindlik täitmine
- Koostöö kaitsestruktuuridega
- Koguda teavet varustuse kohta koolides – (loodetavasti) käivitatakse riiklik programm nende andmete põhjal ning hangitakse keskselt varustust juurde (Kehalise Kasvatuse Liit)
- Tabelvarustus tuleb tagada kõigile koolidele
- Vahendite tagavara soetamine ja spordivahendite laenus koolides – koolid saavad ise ka aktiivsemalt otsida selleks võimalusi
- Inventari uuendamine peab olema pidev protsess, mitte toimuma hookaupa
- Ühineda liikumisega “Tervist edendavad koolid ja lasteaiad”
- Soodustada laste oma initsiatiivi

Muud

- Jälgida sporditegevuse kulgu maakonnas juba väljapakutud arengusuundade järgi ja tegeleda edasi arengusuundade täiustamisega, arengukava täiendamine vastavalt vajadusele
- Ettepanekud seadusloomesse (vajadusel)
- Olemasolevate baaside säilitamine ja korrashoid (koristajad tööle!), nende remontimine ja kaasajastamine
- Kõik spordibaasid peaksid koostama endale pikaajalise strateegilise arengu- ja müügistrateegia, leidma endale “äriidee”, parandama imidžit, tegema reklaami
- Baasivaldajate suurem valmidus koostööks (eriti – suurte ürituste läbiviimisel)
- Tuluürituste korraldamine

- Kutselise kaadri loomine ja säilitamine, koolitusvajaduse väljaselgitamine ja täiendkoolitusvõimaluste avardamine (võimalusi on ka juba mingil määral)
- Erialase nõustamise laiendamine (sport, tervis jm.) (sh. spordibaasides)
- Uurida teiste kogemusi; kaasata “naabreid ja sõpru”
- Pidev infovahetus ja positiivne propaganda
- Omavalitsuste spordikoolitus (lahtirääkimine, selgitus)

Tegevuskava aastateks 2005-2007

Konkreetne tegevus	Mõõdetav tulemus	Teostaja	Teostamise aeg	Maksumus / Rahaallikas
1. Maakonna spordirajatiste kataloog	Kataloog Internetis	Maavalitsus; Spordiliit	2005 II poolaasta	...
2. Andmete kogumine koolide tabelvarustuse kohta	Andmebaas	Maavalitsus	november 2002	Lisavahendeid ei kulu
3. Andmete edastamine omavalitsustele	Andmed omavalitsustes (tabelvarustus + kehalise kasvatusuuring)	Maavalitsus	2005	Lisavahendeid ei kulu
4. Omavalitsuste arengukavade ülevaatamine ja täiendamine spordi osas	Spordi tulevikku käsitlev eriosa arengukavas või eraldi spordi arengukava	Teevad OV; Spordiliit tuletab meelde	Sügiseks 2006	OV eelarvetest
5. Investeeringute kava (sh. spordi-objektide) omavalitsuse arengukava osana	Kava	Teevad OV; Spordiliit tuletab meelde	Sügiseks 2006	OV eelarvetest
6. Klassiõpetajate kehalise kasvatusalane koolitus	Kasvanud kompetents ja kehalise kasvatus tundide kvaliteet	Kehalise kasvatus ainesektsiooni nõukogu (KKASN)	(eriplaani alusel)	Umbkaudu 1500.00 EEK aastas
7. Kehakultuuri- ja Terviseleht (ajalehe "Nädaline" lisaleht)	Leht	"Nädaline"; Spordiliit; Maavalitsus (sotsiaal-osakond)	Kaks korda aastas	6500.00 EEK üks väljalase OV Spordiliit
8. Spordibaaside võrgu ruumiline analüüs sotsiaalse infrastruktuuri teemaplaneeringu raames	Analüüs ja planeering	Maavalitsus	2007	... (maakonna planeeringu-rahad)
9. Igal aastal väljuda erinevate projektidega erinevatesse fondidesse	Heakskiidetud projektid	Koolid, Spordiklubid, spordi-ametnikud	Igal aastal vastavalt fondide kodukorrale	Omavahenditest
10. Välissportimise võimaluste loomine (tänavakorvpall, rulluisurajad, tennis jms.)	Harrastajate kasv	OV spordikomisjonid kasutaja ise palgaline spordikaader	kavandada igal aastal eelarvesse	OV rahadest
11. Spordivahendite laenutus koolides ja spordibaasides	Vahendite kättesaadavus	koolid spordibaasid ettevõtjad	pidev	lapsevanemad OV fondid
12. Lasteaedade piirkondlike ürituste korraldamine	Laste spordihuvi elavdamine	Spordiliit OV Kool, lasteaed	Alates 2005	OV firmad fondid
13. Koolispordi projekt "Rõõm sportimisest"	Projekt; läbiviidud spordiüritused	Spordiliit	Igal aastal	Hasartmängu maksust OV

14. Maakonna täiskasvanute ja noorte spordiürituste programmi koostamine ja elluviimine	Programm; läbiviidud spordiüritused	Spordiliit spordiklubid	Igal aastal: detsembris programm; jaanuarist detsembrini üritused	Riigieelarve OV
15. Igal spordibaasil koostada oma pikaajaline strateegia	Strateegilised plaanid, selged visioonid	baasi haldaja	2006	spordibaasi eelarvest
16. Lastelaagrid suvel (sport + kultuur + töö-kasvatus jms.)	Laagrid, laste suvine tegevus	koolid OV Spordiliit	Alates 2003 massilisemaks; Iga-aastaseks	OV firmad, fondid lapsevanemad
17. Sportimisvõimaluste loomine, kasutades koha-likku initsiatiivi (ettevõtted, kohalikud elanikud, lapsed, noored)	Uued sportimiskohad, spordiüritused, klubid, ringid jne.	OV Kasutada kohalikke ettevõtteid ja laste initsiatiivi	Vastavalt vajadustele ja võimalustele	fondid, OV Ettevõtete, kohalike elanike ja lastevanemate toetus (töö või raha)
18. Võimlemis- ja spordipidu (sh. aeroobika)	Võimlemise populaarsuse kasv	KKASN Spordiliit Maavalitsus	2006	20000.00 EEK
19. Raamat "Raplamaa sport läbi aegade"	Raamat	Rapla Spordiveteranide Klubi (SVK) Spordiliit	2006 I poolaasta	60 000.00 EEK KK ROA MA
20. Südamenädal maakonnas	Tervis; Kehakultuuri rolli teadvustamine haiguste ennetajana	Töögrupid	Iga aasta III nädal	40000.00 EEK (2005)
21. Spordiklubide tervistav-sportlikud õppelaagrid	Spordiklubide omavahelise koostöö paranemine ja koostöö paranemine Spordiliiduga	Spordiliit	Alates 2006	15000.00 EEK Riiklik tervisesporditoetus Spordiklubide omaosalus
22. Projekt "Peking 2008"	Tulemused tiitlivõistlustel	MV sporditöö peaspetsialist Spordiliit	Alates 2007	200000.00 EEK
23. Projekt "Ujumine on tervis"	Kõigi maakonna üldhariduskoolide 2.klassi õpilaste ujumisoskus	maavalitsus, OV	Igal aastal	Hasartmängu maksust OV
24. Projekt "Paluküla puhke- ja spordikeskus"	puhke- ja sporditeenused Põhja- ja Lääne-Eesti inimestele	Kehtna vald	...	2720000.00 EEK Riiklik tervisespordi objektide programm OV
25. Maakonna sporditeatmiku väljaandmine	Informatsioon spordiürituste kohta maakonnas	Spordiliit MV sporditöö peaspetsialist	Igal aastal	10000.00 EEK ROA

26. Aktiviseerida ühinemist liikumisega "Tervist edendavad koolid ja lasteaiad"	Tervislikum kooli- ja lasteaiakeskkond	Koolid Lasteaiad OV Tervise- nõukogu TAI	2007 peaks olema 50% ühinenud	Tervise Arengu Instituut OV
27. Kõigi sportimisvõimaluste kaardistamine	Informatsioon sportimisvõimaluste kohta maakonnas	Maavalitsus; Tervise- nõukogu; omavalitsused	2005	Lisaraha ei kulu
28. Perearstide koolitus (spordiarstide poolt)	Koolituspäev läbi viidud	Tervise- nõukogu; Maavalitsus	2003 II poolaasta	2500.00 EEK (milline allikas?)
29. Treenerite koolitus (spordiarstide poolt)	Koolituspäev läbi viidud	Tervise- nõukogu; Maavalitsus; Spordiliit	2006 I poolaasta	2500.00 EEK (milline allikas?) + klubide omaosalus
30. Treenerite registri koostamine	andmebaas	Maavalitsuse spordi peaspetsialist; Spordiliit	2005	Lisavahendeid ei kulu
31. Kutsestandardi omistamine treeneritele	Treenerite kutsetunnistused	Treenerid, spordiklubid	1.september 2006	1500 EEK Treener
32. EOK ja maakonna spordiaktiivi ümarlaud	tegevuste ja probleemide fikseerimine	Maavalitsuse spordi peaspetsialist; Spordiliit	2005	500 EEK
33. Spordiklubide koolitus	Teadlikkuse tõus	Spordiliit	2005	3000 EEK
34. Kergejõustiku aktiivi ümarlaud	maakonna kergejõustiku olukorra analüüs	Spordiliit; klubid	2005	Lisavahendeid ei kulu

Investeeringute kava aastateks 2005 – 2008

Maakondliku tähtsusega spordiobjektid prioriteetsuse alusel

<i>Objekt</i>	<i>Tähtaeg</i>	<i>Orienteeruv maksumus (milj.kr.)</i>
Rapla maakonna esindusstaadion, välisharjutusväljak ja kergejõustiku siseharjutusruumid	2007-2009	16,30
Rapla Spordihoone	2006-2008	40,00
Kohila alevi spordikompleks	2003-2007	24,00
Valtu Spordihoone võimla kompleksi renoveerimine	2007-2008	8,12
Paluküla puhke-ja spordikeskus	2005-2007	3,75
Märjamaa alevi spordihoone katuslae soojustamine ja akende vahetus	2006	1,00
Märjamaa staadioni renoveerimine	2008	4,00
Järta terviserada	2006	3,00
Kehtna Majandus-ja Tehnoloogiakooli staadion ja staadionimaja renoveerimine	2006	4,90

Kohaliku tähtsusega spordiobjektid*

<i>Objekt</i>	<i>Tähtaeg</i>	<i>Orienteeruv maksumus (milj.kr.)</i>
Järvakandi võimla ventilatsiooni ehitus	2005	0,11
Kohila Gümnaasiumi staadion	2005	8,00
Käru Põhikooli spordiväljak	2005	2,60
Järlepa spordiväljaku väljaehitamine	2005 – 2006	0,20
Kabala Spordimaja	2005 – 2006	5,90
Rapla Vesiroosigümnaasiumi tervisepark	2005 – 2006	1,80
Kuimetsa spordihoone renoveerimine	2005 – 2007	1,50
Juuru Gümnaasiumi võimla renoveerimine	2005 – 2008	7,50
Järlepa spordisaal	2005 – 2009	0,30
Juuru lasteaed "Siller" mänguväljaku rajamine	2005 ja edasi	0,10
Juuru staadioni renoveerimine	2005 ja edasi	8,00
Alu staadion + mängudeväljak	2006	2,00
Hageri spordiväljaku ehituse lõpetamine	2006	0,10
Haimre PK spordiväljak	2006	0,50
Järvakandi Gümnaasiumi staadioni rajakatte ja jalgpalliväljaku renoveerimine	2006	0,55
Kabala PK spordiväljaku väljaehitamine	2006	0,20
Kaarepere pallimänguväljaku rekonstrueerimine	2006	0,02
Kaiu valla laste mänguväljakute ehitamine	2006	0,35
Lelle spordiväljaku rekonstrueerimine	2006	0,04
Raikküla PK spordiväljaku renoveerimine Lipal	2006	0,10
Rapla linna suusaraja renoveerimine	2006	0,60
Valgu Põhikooli spordiväljak	2006	0,50
Varbola PK spordiväljak	2006	0,50
Valgu universaalsaal	2006	1,00
Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakooli võimla laiendus (teenindusruumid)	2006 - 2007	1,50
Järvakandi PK spordiväljaku renoveerimine Purkus	2007	0,10
Märjamaa Gümnaasiumi võimla	2007	15,00
Kehtna ratsamaneer	2007 – 2008	1,50
Valtu spordiväljaku renoveerimine	2007 – 2008	4,50
Haimre Põhikooli võimla	2008	4,00
Kaiu spordiväljaku rajakatte	2008	1,00
Vigala TTK staadioni renoveerimine	2009	1,50

* spordiobjektid ei ole prioriteetsuse järjekorras